

Núm. de Rotlle: TSJP 000087/2018
Núm. de Causa: 100014/2015

SENTÈNCIA 16-2019

PARTS:

Recurrent: MINISTERI FISCAL

Recorregut: Sr. L. J. P. B.
Advocada: Sra. S. J. G.

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President: Sr. Yves PICOD
Magistrats: Sra. Marie CONTE
Sra. Fàtima RAMIREZ SOUTO

Andorra la Vella, tres d'abril de dos mil dinou.

En el recurs d'apel·lació interposat contra l'acord dictat pel Tribunal Col·legiat de la Secció de menors, en data 2 de juliol de 2018, en la causa de referència, seguida pel delictes major de lesions doloses, que per a la seva curació han requerit tractament mèdic posterior a la primera assistència, els components de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia expressats al marge s'han constituït per a la vista i decisió, és ponent la **Sra. Marie CONTE**.

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT: que la jurisdicció de Menors va dictar acord en data 2 de juliol de 2018, amb la part dispositiva següent:

“Decidim: Absoldre a L. J. P. B. del delict major de lesions doloses que han requerit, per a la seva curació tractament mèdic posterior a la primera assistència, previst i penat a l’art. 113.2 del Codi Penal, del quin venia acusat, per raó de la circumstància de legítima defensa excoent de la responsabilitat penal.

No hi ha lloc a declarar responsabilitat civil.

II.- RESULTANT: que la decisió es recolza en els següents fets provats: *“que el 3 d’abril de 2014, a l’hora del pati del Lycée Comte de Foix d’Andorra la Vella, això és just abans de les 10:30 hores, el germà petit d’en M. C. C. R. increpà a S.D. i l’insultà, mofant-se del seu color de pell i aquesta circumstància és la que justificà que l’inculpat L. J. P. B., nascut el XXX, de nacionalitat francesa, i aleshores menor d’edat, indignat, decidís interferir tot dient-li que marxés, si bé i en no fer-ho aquell acabà per recriminar-li la seva actitud moment en què reconeix haver fet caure al terra sense voler, el telèfon mòbil del germà petit d’en M. C. C. R. quan només pretenia apartar-lo d’en S. D.; que poc després d’aquests fets, quins no haurien revertit major importància que l’amonestació al pati d’en L. J. P. B. vers el germà petit d’en M. C.C. R.per l’actitud clarament racista i provocativa vers en S. D., aquell marxà a l’encontre dels amics del seu germà gran, entre els quals s’hi trobava el perjudicat À. C. D. C., i els explicà la seva versió d’allò ocorregut, sent aquesta manifestament esbiaixada respecte del que havia veritablement succeït i comportà l’actuació d’en M.C. C. R. vers en L. J. P.B., amb un to amenaçador i intimidatori, al qual deixà caure “ja ens trobarem” segons ho declarà en M. F. S.;*

Que en À. C. D. C., coneixedor de la versió dels fets anteriors segons dirs del germà petit d’en M. C.C. R. i també pel que li digué el darrer sense més, juntament amb en W. A. E. M., Y. D. i el mateix M. C. C. R., anant sempre amb grup, van decidir interrompre una classe d’Història andorrana de males maneres, intimidant el primer a L. J. P.B., el que comportà que el professor Sr. L. N. els va tancar la porta convidant-los a marxar.

Que vers les 13:30 hores en L. J. P.B. es trobava fent cua a la cantina, decidint anar al lavabo, si bé en el trajecte, fou interceptat per l’À. C. D.C., al qual l’acompanyaven un seguit d’amics de la seva colla; que aleshores i atemorit pel que havia succeït abans quan en À. C. D. C., que res tenia a veure amb l’incident al pati on ni hi era present, prengué por i l’estat de nerviosisme en què es trobava conjuntat amb el temor fundat i seriós el va fer reaccionar de forma defensiva preferint agredir primer que ser agredit i és per això que reconeix haver propinat un cop de puny a la mandíbula de l’À. C. D. C., produint-li un tall al llavi per després i d’immediat anar al lavabo sent perseguit per en À. C. D. C.; allí el darrer rebutjà el paper higiènic del primer, en presència d’aquells que semblaven acompanyar a À.C. D. C., i en L. J. P. B., sotmès a la por i amb l’únic propòsit raonable de sortir d’allà – considerant que no tenia alta opció – reaccionà donant un cop de cap al nas d’aquell i s’escapà del Lycée Comte de Foix per avisar al seu pare telefònicament, que li suggerí de tornar al recinte escolar.

Com a conseqüència dels fets, A. C. D. C. patí ferides consistentes en contusió transmural a nivell de la regió esquerra del llavi superior, requerint l'administració de punts de sutura i la seva retirada posterior, així com una fractura dels ossos propis del nas que necessitaren la realització de diverses proves de diagnòstic a fi de valorar la gravetat de les ferides sofertes”.

III.- RESULTANT: que contra l'esmentat acord interposà recurs d'apel·lació el Ministeri Fiscal, interessant que es condemni al menor L. J. P. B. com autor responsable del delictes major de lesions doloses que per la seva curació han requerit d'un tractament mèdic posterior a la primera assistència, tipificat i penat a l'art 113.2 del Codi penal, a la mesura administrativa d'amonestació, condemnant-lo subsidiàriament amb els seus progenitors a indemnitzar al perjudicat, en les sumes de 750 euros en concepte de perjudici estètic, 3.000 euros en concepte de pretium doloris i a la CASS la suma de 141,25 euros, així com al pagament de les despeses processals causades.

- considera que no concorren en autes les condicions prescrites a l'article 27.1 del Codi penal, per tal de que sigui aplicable la circumstància excloent de responsabilitat, atès d'una part, la manca d'agressió il·legítima prèvia i imminent per part del perjudicat C., que només va anar a demanar explicacions al processat, i que no podia haver una racional convicció d'un perill realment imminent, i d'altra part l'absència de necessitat racional del mitja emprat, doncs resulta clar que si el menor B. es va sentir agredit, tenia altres possibilitats racionals, diferents a l'agressió preventiva, tal com avisar un adult o marxar del lloc.

- en definitiva, la manca de proporcionalitat entre la suposada acció de defensa enfront a la manca d'agressió objectiva per part del perjudicat.

IV.- RESULTANT: la representació lletrada del recorregut s'oposa al recurs formulat.

FONAMENTS DE DRET

I.- CONSIDERANT: que el recurrent reprotxa a la decisió recorreguda, haver absolt a L. J. P. B. del delict major de lesions doloses previst i penat a l'article 113.2 del Codi penal, -del quin venia acusat- per raó de la circumstància de legítima defensa excoent de la responsabilitat penal, considerant que no concorren les circumstàncies previstes per l'article 27.1 del Codi penal.

Segons el que disposa el referit text legal, és circumstància que exclou la responsabilitat penal, el fet d'actuar en defensa de la persona o de drets propis o d'altri, si hi concorren els requisits següents:

- a) agressió il·legítima, la qual ha de ser actual i injusta, però pot ser, segons la jurisprudència putativa, en el cas on la persona que es defensa pot, de manera raonable creure que es troba en situació de perill.
- b) la necessitat racional del mitjà emprat per impedir o repel·lir-la.
- c) que el mal causat per l'acció de defensa no sigui desproporcionat en relació amb la gravetat de l'agressió.

Es desprèn en el cas d'autoes, de les investigacions realitzades durant la instrucció de la causa i de les declaracions i testimonis recollits a la vista oral que :

- El dia 3 d'abril de 2014, en el pati del Lycée Comte de Foix va tenir lloc un primer incident durant el qual el processat, veient que el germà petit del menor M. C. C. R. insultava al seu amic S. D., especialment a raó del seu color de pell, va intervenir dient-li que marxés, recriminant la seva actitud, i reconeixent haver fet caure al terra sense voler el telèfon mòbil d'aquest, que no va patir cap dany.
- M. C. C. R. va anar a buscar al seu germà petit, anant a demanar explicacions a B., dient-li –segons el testimoniatge de M. F. S.-, *“el que li has fet al meu germà ho pagaràs car”*.
- A. C. D.C., juntament amb W. A. E. M., Y. D. i M. C. C. R., que anaven sempre amb grup, van interrompre -segons les pròpies declaracions d'aquest darrer i dels altres testimonis- una classe

d'història andorrana el mateix dia, per anar a buscar a B. fins que el professor els fa fora.

- Vers les 13:30 hores i mentre L. J. P. B. feia cua a la cantina, fou interceptat per A. C. D. C., trobant-se els altres membres del grup prop d'ells, especialment M. C. C. R., i que segons el que declara el processat *"veient-se amb inferioritat numèrica, C. l'anava empentant i els altres menors l'estaven insultant"* " B. propina un cop de puny a la cara de C. *"preferint agredir primer que ser agredit"*.
- Immediatament després va anar al lavabo, perseguit per A.C. mentre l'amenaçava, L. J. P. B. reacciona donant un cop de cap al nas d'aquell, escapant-se del Lycée Comte de Foix per avisar per telèfon al seu pare. Convé observar, que si C. i B. eren sols dins d'un lavabo, M. C. C. R., segons les pròpies declaracions de C., es trobava *"fora del lavabo amb la porta oberta"*.
- Segons les declaracions del testimoni M. F. S., C. i els seus amics eren un grup conflictiu *"eren els dolents, se sabia al nivell de l'escola, C. tenia fama de que es posava amb molta gent, no tant sols físicament sinó també amb insults"*. M. J. M. va confirmar el caràcter conflictiu del grup i l'existència d'incidents anteriors, cosa que també confirma l'actitud d'entrar en una classe on es troba un professor, per amenaçar a un alumne.
- Segons els peritatges psico-socials, reiterats a la vista oral, L.J. P. B., és un *"noi bastant estable"*, controlat i sense problemàtica i amb *"objectius clars en la vida"*.

En base a aquests elements, la sala penal considera que el processat B. podia creure de manera raonada, que A. C. D.C. quan el va interceptar una primera vegada i el va seguir al lavabo, no li volia demanar sengles explicacions, que ja hauria donat a M. C. C. i que de tota manera no eren assumpte de C., que el volia agredir després d'haver-lo amenaçat, per quant va interrompre una classe, tenint aquest la fama de formar part d'un grup conflictiu i dolent.

La resposta de B., que actua davant la creença raonable, de que estava a punt de ser objecte d'una agressió il·legítima, no pot ser qualificada de desproporcionada donat la natura de l'agressió.

Pel que fa a les altres possibilitats racionals al·legades pel Ministeri Fiscal, altra que no fos l'agressió preventiva, com avisar un adult o marxar del lloc, el processat podia raonablement pensar que seria impossible fer-ho, essent interceptat per C. que anava acompanyat del seu grup, el qual mai es trobava lluny.

La decisió recorreguda ha considerat, amb bon criteri, la circumstància de la legítima defensa, excloent la responsabilitat penal.

En aquest sentit, la jurisprudència de Tribunal Constitucional (sentència de data 11-2-2019) considera que el principi d'immediatesa, és un dels elements centrals de l'equitat del procés en matèria penal, i que el pronunciament d'un òrgan judicial penal, només es pot fonamentar en les declaracions adduïdes en el judici oral i en els elements aportats per al seu examen, i que el fet de revocar la decisió d'un jutge a quo, sense procedir a la declaració de les parts del procés penal -que la sala no pot acordar si almenys una de les parts no ho sol·licita- conculca els principis referents a un procés degut, i a l'exigència d'una decisió fonamentada en dret, establerta a l'article 10.1 de la Constitució.

III.- CONSIDERANT: que l'Acord de menors recorregut ha de ser íntegrament confirmat.

Vistos la Constitució, el Codi penal, el Codi de procediment penal, la jurisprudència aplicable, i altres fonts del dret del Principat d'Andorra, els magistrats de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDIM:

- 1- DESESTIMAR el recurs interposat pel Ministeri Fiscal.
- 2- CONFIRMAR íntegrament l'Acord de menors objecte de recurs.
- 3- DECLARAR d'ofici les despeses processals causades pels recursos.

Aquesta sentència és ferma i executiva.

